

Sentits de la realitat

Qui s'enlluerna més amb la seva pròpia llum? El desafiament sobiranista català a l'Espanya mononacional disposa de proves que certifiquen la seva existència i donen la mesura del seu impacte polític. Ho són les sortides de to d'algunes veus ancestrals del PP i del PSOE de la Transició, el calculat ofec econòmic de la Generalitat per part de l'Estat, i l'atenció creixent mostrada pels mitjans de comunicació globals. Aquestes "proves de vida" del desafiament cívica català a favor de la democràcia, de fer valer la voluntat majoritària de la gent, o d'exigir el reconeixement del dret d'autodeterminació –valgui la successió de redundàncies–, resulten necessàries per esvaïr els dubtes sobre el procés, la seva profunditat o la seva importància objectiva. El procés i el desafiament són tan reals i han provocat tantes ganyotes de desaprovació en la fessomia de l'espanyolisme que li han esquerdat la màscara i han fet emergir el rostre neofranquista que s'hi amagava.

Potser ha estat aquest desemmascarament de la filiació i la naturalesa del règim, d'aquesta seva pulsio essencialista i antidemocràtica, el factor que ha esperonat els seus aliats intel·lectuals a buscar estratègies argumentals per justificar l'injustificable: la severa restricció de drets i llibertats de la ciutadania a l'empara d'una legalitat bastida per avalar la dominació exercida des de l'estat. J.L. Gómez Mompert parlava, fa mesos, de "neofalangisme postmodern" en referir-se a la mena de còctel ideològic i polític, espanyolista i uniformitzador, característic de Ciutadans i la UPyD. Però els argumentaris de nova generació del nacionalisme exclusivista espanyol no formulen cap idea nova d'Espanya, ni desgranen els avantatges

JOAN M. TRESSERRAS

COMUNICÒLEG, UAB

que proporcionaria la pertanyença única imposada que defensen. Per això no hi ha propostes de "terceres vies". Perquè el model ja va quedar definitivament tancat amb la Constitució i segellat amb la sentència del Tribunal Constitucional del 2010, de liquidació de l'Estatut. No hi ha, ni hi haurà, doncs, cap tercera via possible.

L'atac intel·lectual conservador al procés català cap a la independència es planteja en diverses direccions, però gairebé sempre des del desplegament –complementari al fonamentalisme– de la impossibilitat del canvi. És una forma de negacionisme que insisteix en la idea de la inviabilitat de Catalunya, la seva carència de substància nacional, la seva manca d'atributs per esdevenir un subjecte històric i polític per ella mateixa. Bona part de les paranoies exhibides en relació amb la llengua i la cultura catalanes tenen aquestes arrels. I aquest negacionisme culmina en l'afirmació –reiterada encara per J. Cercas fa pocs dies– que el projecte català d'emancipació és, tot ell, una

El procés és tan real que ha esquerdat la màscara de l'espanyolisme i ha fet emergir el rostre neofranquista que amagava

quimera, un miratge colossal, una follia multitudinària.

Els intel·lectuals "neofalangistes" ens adverteixen del que "passa" a Catalunya: resultaria que, convenientment manipulada, una part de la població catalana hauria fugit del món tangible i s'hauria instal·lat en una realitat paral·lela. Estaríem patint una al·lucinació col·lectiva que ens hauria situat en un univers virtual, dins d'una mena de videojoc ple d'estelades i estendards, en un somni delirant. Així, hauríem perdut la perspectiva de les coses reals, de la política autèntica, del món i de la vida; de tot allò que té un sentit històric provat i demostrat, una eficàcia material que cau pel seu propi pes, una condició evident per ella mateixa, inqüestionable, sinequanònica. I resultaria que l'única realitat certa i incontrovertible seria la seva, la que ells viuen i veuen des del seu afortunat seny: Espanya, l'estat, la Constitució, la legalitat que en deriva... Fins i tot la nostra involuntària, però inadmissible i irrenunciable, condició espanyola.

Ens vénen a dir que la vida que vivim vostès o jo cada dia és una pura fantasia sense base real. Un invent absurd. L'ectoplasma polític de les nostres obcecacions i del nostre fanatisme. Que la seva realitat és l'única realitat a considerar i el seu sentit de la realitat l'únic sentit admissible. Que siguem milions no els provoca cap dubte ni els fa frontollar el diagnòstic. Ens veuen francament malament. Malalts. Dificilment recuperables.

No en fem cas. No ho dubtin: la nostra vida, la nostra voluntat i la nostra consciència són més reals que les de qualsevol que s'entossudeixi a negar-les i pretengui adjudicar-nos les seves. Però com és de difícil, passejant sempre l'estetoscopi per l'esquena dels altres, detectar la pròpia malaltia!